

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Frederik Vilhelm Hegel

VED

UNIVERSITETSBOGHANDLER, ETATSRAAD

FREDERIK VILHELM HEGELS

JORDEFÆRD.

AF

JAKOB PAULLI.

Trykt som Manuskript.

KJØBENHAVN.

FR. BAGGES BOGTRYKKERI.

1888.

VED

UNIVERSITETSBOGHANDLER, ETATSRAAD

FREDERIK VILHELM HEGELS

JORDEFÆRD.

AF

JAKOB PAULLI.

Trykt som Manuskript.

KJØBENHAVN.

FR. BAGGES BOGTRYKKERI.

1888.

I

H O L M E N S K I R K E

D E N 3 . J A N U A R 1 8 8 8 .

Faa Dage, førend det gamle Aar endte, var en lille Kreds af os samlet i denne Mands Hjem. Vinteraftenen var kold og maaneklar; Sneen paa Gaden dæmpede Lyden af Vognenes Hjul og Fodgængernes Skridt; det stemte godt med Stilheden, som herskede i Huset. Der var mange tændte Lys, Blomster og grønne Planter, det saå ud, som om alt var beredt til Fest. Men vi gik uvilkaarlig mere sagte og talte mere dæmpet end ellers: Døden var jo Gjæst i Huset. Inde i hans Arbejds-værelse stod der en Kiste, dér laa han selv, hyllet i de hvide Klæder, stille, som om han sov. Med faa Ord blev der sagt ham Farvel

og bragt ham en Tak fra hans nærmeste for al hans Kjærlighed, saa blev han baaret bort fra det Sted, hvor han baade havde lært Livets Glæde og dets Alvor at kjende.

Nu staar hans Kiste her i Kirken i den store Kreds, som mødtes for at vise ham den sidste Ære og hans nærmeste sin oprigtige Deltagelse, og efter Sædvane skal der tales nogle Ord om ham og til os. For dem, der har kjendt ham, behøver der kun at drages enkelte Linjer til hans Billede, han vil ikke let blive glemt; men samtidig skal der bringes ham et Farvel fra dem, der føle, i hvor dyb Taknemlighedsgjæld de staa til ham.

I én af det gl. Testamentes Salmer siges der, at dersom Herren ikke bygger Huset, da arbejde de forgjæves, som bygge derpaa; og dersom Herren ikke bevarer Staden, da vaa-ger Vægteren forgjæves. Den samme Tanke

findes udtrykt paa et andet Sted i den hellige Skrift med disse Ord: „betro dig til Herren og bliv ved dit Arbejde“ (Sir. 11,26). Det viser sig her som saa ofte, hvorledes Guds Ord forener, hvad Menneskene mange Gange skille ad. Alt er ikke afgjort med, at vi betro os til Herren, som om der ingen jordiske Opgaver var stillet for os; vi er tværtimod Guds Medarbejdere, og samtidig med, at han giver os saa og saa mange Talenter, tilføjer han: „kjøbslaa, indtil jeg kommer“. Og paa den anden Side er heller ikke alt afgjort med, at vi blive ved vort Arbejde. Formaningen til at gjøre dette indledes jo med, at der siges: betro dig til Herren, og det ligger egentlig udtrykt i selve Navnet „Medarbejdere“. Derfor skal disse to Sider af Sagen forenes: at betro sig til Herren og at blive ved sit Arbejde, og jeg tror, at de fandtes forenede hos denne Mand.

Om hans Liv fra Ungdommen af og indtil hans Død kan det siges, at han blev ved sit Arbejde. Det er en Lykke for en Mand tidlig at finde sin Plads i Verden og at se, hvorledes Opgaven, som han skal løse, stemmer med hans Evner og Anlæg. Denne Lykke har han haft; og jeg er ikke blot vis paa, at han mange Gange har sagt sin Gud Tak derfor, men han har vist sin Taknemlighed deri, at han aldrig har skaanet sig selv. Om hans Flid og Udholdenhed kan ingen bedre give Vidnesbyrd, end de, der daglig har levet med ham; men selve den Stilling, han indtog iblandt os, var jo et talende Tegn paa, hvad han havde naaet ved at blive ved sit Arbejde. Her i Verden virkes der næsten bestandig ved Mellemlid, og det store, som skal udrettes, opnaas i Regelen ved manges forenede Samarbejde. Saaledes gaar det i Naturens Verden. Naar

Engene skal overrisles af Bækkenes og Aaernes Vand, maa der udføres et Arbejde, for at Strømmen kan komme til at paavirke den Jord, der skal frugtbargjøres. Og saaledes gaar det i Aandens Verden. Digteren, Tænkeren, Forfatteren sidder i sit Kammer, hvor han med Smerte føder de Ideer til Verden, som han har undfanget. Udenfor ligger det travle, praktisk optagne Liv, som skal paavirkes og frugtbargjøres af de Strømme, som flyde fra Aandens Højder. Her er det nu, at der maa arbejdes ved Mellemed, ellers komme Vandene ikke til at overrisle Folkelivets Jordbund, og paa dette Felt havde han sit Arbejde, det Arbejde, ved hvilket han blev. Lad end være, at der ogsaa blev banet Vej for et og andet Væld, for hvilket der helst burde være stemmet op i dets Udspring — det er jo kun et Tegn paa den Ufuldkommenhed, der hæfter ved al menneskelig Stræben. Saa

meget vil alle kunne enes om, at naar vi mindes Rækken af de Værker, som i den sidste Menneskealder har haft afgjørende Betydning for vort Aandslivs Udvikling, saa er der mangfoldige af disse, til hvis Fremkomst Frederik Hegels Navn er knyttet.

Et Menneske har imidlertid ikke blot et Arbejde for den store Verden, men ogsaa for den lille Verden, som kaldes Hjemmet. Og vil han savnes i sin Livsgjerning, saa gjælder det dobbelt, at han vil savnes i sit Hjem. Der var noget stilfærdigt og mildt ved hans Fremtræden, noget imødekommende og elskværdigt, som prægede hans Personlighed, og det er netop saadanne Egenskaber, som udkræves, for at et Hjem kan komme til at svare til sit Navn. Et Hjem er nemlig aldrig færdigt, fordi Hjemmet beror paa det Liv, som leves deri, og fordi Livet bestandig kan og skal aabenbare sig i nye

Former. Naar der derfor tales om at blive ved sit Arbejde, maa dette ogsaa anvendes paa det Kjærlighedsarbejde, der gjælder den lille Kreds, som staar os nærmest paa Jorden. Men ogsaa her har han søgt at gjøre Fyldest. Det er allerede mange Aar siden, han mistede sin Hustru, saa levede han med og for sin eneste Søn. Hvad denne Søn skylder sin Faders Kjærlighed, derom kan en fremmed ikke tale; jeg kan kun, som det er overdraget mig, bringe den bortkaldte den dybeste og inderligste Tak for den Kjærlighedsfylde, som hans Liv har rummet. Til denne Tak føjer hans Søns Hustru sin, og Børnebørnene deres. Hans Hjem var jo deres, og deres var hans, derfor savnes han paa hver en Plet, hvor Minderne fortælle om ham, som han var, da der var Lys og Lykke der hjemme, og da han laa paa sin Dødsseng, imedens han med sin famlende

Haand klappede sine kjæres Kind til Afsked. Og til denne Tak slutter sig deres, der var knyttede til ham ved mange, stærke Baand; den kommer fra de Venner, han vandt i sit Liv, fra dem, der arbejdede under ham i den daglige Gjerning, og fra de mange, hvem han har hjulpet med gavmild Haand.

Men naar der i det Ord, hvorfra jeg gik ud, først siges: „betro dig til Herren“, førend der tilføjes: „og bliv ved dit Arbejde“, saa betyder dette, at det er Guds Vilje, at enhver af os har et Arbejde at varetage overfor sin egen Personlighed. Og atter her maa det ikke glemmes, at hvad Gud har sammenføjet, skal vi ikke adskille. Det er vistnok Gud, der selv fra først af har taget Sagen i sin Haand, ellers var det altsammen en haabløs Gjerning. Det er ham, som har kundgjort, at der ikke er Frelse i nogen anden end i Jesus Kristus, thi der er og ikke

noget andet Navn under Himlen givet iblandt Mennesker, ved hvilket vi skal vorde frelste. Det er ham, der selv har sørget for, at der kan holdes Jul og Paaske og Pinse her i Verden. Men fordi Gud gjør Begyndelsen, gjør han ikke alt, og for os bliver det Opgaven at betro os til Herren og blive ved det Arbejde, som gaar ud paa at tilegne sig Frelsens store Kjendsgjæringer, saa at de blive vor Sjæls personlige Ejendom. Efter hvad der er blevet mig sagt, har han ogsaa været fortrolig med dette stille Arbejde, fordi han forstod, at det gjælder om at kunne sige: „af Guds Naade er jeg det, jeg er“, og bede om at turde tilføje: „og hans Naade imod mig har ikke været forgjæves“. Iblandt Minderne, som hans nærmeste bevare fra hans sidste Sygdom, er der ét, som viser, at det ikke var ham noget fremmed at betro sig til Herren. Det var Juledag; saa bad

han om sin Salmebog og forsøgte at læse deri, men Kræfterne slog ikke til, da læste hans Søn en Salme for ham — saaledes blev der holdt Jul ved hans Dødsleje.

Han kunde nok være træt og trænge til Hvile, den skal vi unde ham efter den lange Arbejdsdag. Og naar nu I, som kaldte ham for én af eders, har samlet Minderne om ham, saa har disse deres ufortabelige Ret. Kun skal bestandig Paulus' Ord gjøres gjældende, naar han taler om „at glemme, hvad der er bagved og række efter det, som er foran“. Fordi Maalet for vort Arbejde er, at hver enkelt af os skal komme nærmere til Gud og hans Rige, høre vore Minder med til det, som er bagved. Det gaar stundum saaledes i en Sorg, at vi tage Gud med, fordi vi synes, at han er Midlet, til at vi kan fortsætte det aandelige Samliv med vore døde. Men Gud skal aldrig være Midlet for os, han

skal altid være vort Maal; de bortkaldte skal derimod være Midlet, hvorved vor Sjæl knyttes fastere til Gud. Naar de blive dette, kan vore elskede, selv om vi ikke har dem mere hos os, være en stadig Velsignelse for vort Liv. — Herre, vor Gud, lad denne Mands Død blive til Velsignelse for alle hans kjære, idet de hjælpes til at betro sig til dig og blive ved deres Arbejde, det Arbejde, der gjælder deres Sjæles Saliggjørelse! Amen.

